

Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM)

ܐܪܡܝܐܝܬܐ ܕܡܢܫܐܝܬܐ ܕܡܢܫܐܝܬܐ

Vlierstraat 93, 7544 GG Enschede – NL. E-mail: info@aramesebeweging.nl
www.aramesebeweging.nl

Aan de leden van de Vaste Commissie voor Buitenlandse Zaken
van de Tweede Kamer van de Staten-Generaal

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Enschede, 14 januari 2014

Betreft: reactie van de minister op brieven van ABM en situatie in Syrië

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 5 december jl. vroeg de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, mede naar aanleiding van de brieven van de Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM) inzake de situatie van Aramese christenen in Syrië, om te reageren op het toenemende sektarische karakter van het conflict in Syrië en de internationale reactie daarop. Omdat de minister had aangekondigd om naast deze gevraagde reactie ook een brief aan de Kamer te zullen schrijven betreffende de geïntegreerde aanpak van de crisissituatie in Syrië en de regio hebben we met onze reactie op de brief van de minister van 18 december jl, waarin hij het verzoek van uw commissie inwilligde, gewacht tot het verschijnen, op 13 januari jl., van de tweede brief.

In deze reactie op beide brieven van de minister willen we achtereenvolgens ingaan op (1) de situatie van de Aramese christenen in Syrië, (2) de steun aan jihadistische strijders in Syrië vanuit het buitenland en (3) de opstelling van Nederland in deze.

We brengen u in herinnering dat het verzoek van uw commissie om een brief over het toenemende sektarische karakter mede naar aanleiding werd gedaan van de brieven van de Aramese Beweging voor Mensenrechten inzake de situatie van Aramese christenen die in toenemende mate doelwit zijn geworden in deze steeds sektarischer wordende strijd en met name van de zijde van jihadistische groeperingen. Het is dan zoveel te meer ontluisterend in de reactie van de minister te moeten lezen:

Op dit moment kan niet worden bevestigd dat geweld tegen christenen in de plaatsen Sadad en Ma'alula zonder meer sektarisch gemotiveerd was. Het kabinet acht het aannemelijk dat door strijders in beide plaatsen in beginsel strategische doeleinden na werden gestreefd ...

De minister maakt niet duidelijk waarom hij dit aannemelijk acht en wat dan het strategisch doel geweest zou kunnen zijn. Hij gaat voorbij aan de grote symbolische betekenis die juist de steden Ma'alula en Sadad voor de christelijke gemeenschap in Syrië heeft, besteedt geen aandacht aan de vernieling van kerken in beide steden, aan der vernieling van de christenen bewoonde huizen en aan de dreiging om christelijke bewoners van beide steden te onthoofden als deze zich niet tot de islam zouden bekeren. Ook in andere steden in Syrië die door jihadisten maar ook door andere

Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM)

ܐܪܡܝܐܝܬܐ ܕܡܢܫܐ ܕܚܝܬܐ

Vlierstraat 93, 7544 GG Enschede – NL. E-mail: info@aramesebeweging.nl

www.aramesebeweging.nl

oppositie groepen zijn ingenomen hebben met name kerken en christenen het moeten ontgelden. In eerdere brieven en ook in de petitie die we, samen met de Suryoye Aramese Federatie in Nederland en vertegenwoordigers van de Syrisch Orthodoxe Kerk, op 26 november aan uw Kamer hebben aangeboden, hebben we herhaaldelijk uw aandacht gevraagd voor de ontvoering van de Grieks-Orthodoxe bisschop en de Syrisch-Orthodoxe bisschop van Aleppo in april vorig jaar. De minister gaat geheel voorbij aan deze ontvoering, die een eveneens enorme impact heeft op de christelijke gemeenschap in Syrië en buiten Syrië. Het is ook minder eenvoudig om in deze daad een “in beginsel strategisch doel” te herkennen.

De lijst van geweld tegen kerken en christenen, om reden van hun kerk en christen zijn, kunnen we nog veel langer maken en hebben we meerdere male onder de aandacht van uw Kamer en de minister gebracht. We kunnen in dit verband ook nog verwijzen naar de brief van de World Council of Arameans en de Suryoye Aramese Federatie in Nederland van 13 december jl. waarin kritische kanttekening worden geplaatst bij het feit dat de minister zich uitsluitend baseert in het in zijn ogen neutrale Syrisch Observatorium voor Mensenrechten (SOHR) dat evenwel nauw verbonden is met de Syrische oppositie. Ons stoort het bijzonder dat de minister zich in zijn beantwoording van een verzoek van uw Kamer waarin nadrukkelijk wordt verwezen naar de situatie van de Aramese christenen in Syrië hieraan nauwelijks meer woorden wijdt dan het boven aangehaalde citaat. Tijdens een bijeenkomst van verschillende Libanese bisschoppen op 5 december 2013 veroordeelde de Libanese vice-premier Samir Moqbel het geweld in Syrië tegen heilige plaatsen en leden van de geestelijkheid. Hij stelde dat het ieders plicht is om een eind te maken aan het religieus-gerelateerde geweld en alle gegijzelden onmiddellijk vrij te laten. Hij riep met name buitenlandse grootmachten en de Verenigde Naties op om hun verantwoordelijkheid te nemen. Het zou de Nederlandse regering sieren om zich bij deze oproep aan te sluiten en andere EU lidstaten te vragen hetzelfde te doen. Zeker ook met het oog op de vredesonderhandelingen die hopelijk volgende week zullen beginnen. Naar ons overtuiging past een dergelijke oproep de Nederlandse regering beter dan te doen alsof er niets aan de hand is. Dat laatste is des te pijnlijker omdat de Aramese en Armeense christenen in Syrië volgend jaar de genocide zullen herdenken die in 1915 in deze regio op beide bevolkingsgroepen werd gepleegd en waar de internationale gemeenschap aanvankelijk ook de ogen voor heeft gesloten.

Door in zijn brief van 18 december jl. te stellen dat het kabinet alle geweld tegen veroordeelt, “ongeacht hun etnische of religieuze achtergrond” gaat de minister volstrekt voorbij dat bepaalde bevolkingsgroepen, waaronder die van de Aramese christenen, in Syrië juist vanwege hun etnische of religieuze achtergrond doelwit zijn van geweld.

De minister stelt ook in zijn brief van 18 december:

Toen de Syrische revolutie in 2011 begon was sektarische of religieus georiënteerde retoriek dan ook niet direct aan de orde. (...) Onder de oppervlakte verscholen sektarische breuklijnen speelden geen uitgesproken rol.

Deze bewering is echter in strijd met verschillende getuigenverklaringen dat christenen die zich bij het uitbreken van de opstand in het vroege voorjaar van 2011 in Daraa hierbij hebben willen aansluiten, daarvan werden weerhouden tot 20 zwaarbewapende en gemaskerde mannen het vuur openen op een door christenen bewoond huis in de buurt van Daraa. In Homs namen ook christenen deel aan de eerste protestdemonstraties in het voorjaar van 2011, maar verlieten zij deze toen in toenemende mate salafistische leuzen werden geroepen. Ook het feit dat veel protesten aansluitend

Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM)

ܐܪܡܝܬܐ ܕܡܢܫܐ ܕܚܝܬܐ ܕܡܢܫܐ ܕܚܝܬܐ ܕܡܢܫܐ

Vlierstraat 93, 7544 GG Enschede – NL. E-mail: info@aramesebeweging.nl
www.aramesebeweging.nl

op het islamitische vrijdaggebed werden georganiseerd vervreemde de christelijke bevolking van deze protestacties. Al in de zomer van 2011 werden christenen aangevallen door de demonstranten omdat ze niet (langer) aan de protesten deelnamen. Een zeker religieus of sektarisch karakter kan de opstanden in Syrië dus niet ontzegd worden en dat blijkt ook wel uit de grote invloed van de Moslimbroederschap in de onder andere door Nederland voluit ondersteunde Syrische Oppositie Coalitie.

Dat de regering van Assad heeft zich vanaf het begin opgeworpen als beschermer van niet-soennitische minderheden in Syrië en onder andere daarmee ook een bijdrage heeft geleverd aan het sektarische karakter van de opstanden valt niet te ontkennen. Dat betekent echter niet dat alle christenen in Syrië voluit achter de regering van Assad staan en dus ook niet dat de regering van Assad tijdens de vredesonderhandelingen die naar verwachting volgende week zullen beginnen zich zou kunnen opwerpen als vertegenwoordiger van de christelijke gemeenschap in Syrië. Met anderen heeft de Aramese Beweging voor Mensenrechten de internationale gemeenschap daarop opgeroepen om ook een vertegenwoordiging van de christelijke gemeenschap in Syrië aan deze vredesonderhandelingen deel te laten nemen. Als zonder jou over de toekomst van een land wordt gesproken, betekent dat maar al te vaak dat je uiteindelijk geen toekomst in dat land meer hebt. We hopen dat de Nederlandse regering zich achter dit pleidooi wil scharen.

Als het om de herkomst van jihadistische strijders in Syrië gaat, verwijst de minister in zijn brief van 18 december in de eerste plaats naar de Syrische gevangenen die Assad doelbewust zou hebben geopend om moslimextremisten hun gang te laten gaan. Vervolgens wordt ook nog verwezen naar strijders die afkomstig zijn uit Irak, Afghanistan, Tsjetsjenië of Libië. Volgens getuigenissen uit Syrië zelf zouden de meeste jihadisten inderdaad niet uit Syrië zelf afkomstig zijn maar uit verre buitenland en deze zouden niet beperkt zijn tot de zojuist genoemde conflictgebieden. In zijn brief van 13 januari geeft de minister dan ook aan dat de Saoedi's vrees voor de terugkeer van in Syrië strijdende jihadisten naar eigen land (i.c. Saoedi Arabië) en wordt ook de vrees van de Nederlandse coördinator terrorismebestrijding herhaald dat Nederland een veiligheidsrisico loopt door de terugkeer van uit Nederland afkomstige strijders naar Nederland. Als Aramese Beweging voor Mensenrechten hebben we een groot probleem met de hierin liggende suggestie als zouden deze strijders in Syrië gewoon hun gang mogen gaan en vormen zij pas een probleem zodra ze naar Nederland (of Saoedi-Arabië) terugkeren.

Een nog groter probleem hebben we met het feit dat de Nederlandse regering inzake Syrië nauw samenwerkt met de regeringen van bijvoorbeeld Saoedi Arabië en Turkije en zich tegelijkertijd blind en doof houdt voor aanwijzingen dat deze regeringen jihadistische groepen ondersteunen en de hand boven het hoofd houden. Zo gaat de Turkse TV-zander Mercek Altı in haar uitzending van 9 januari 2014 uitgebreid in op de Turkse betrokkenheid bij de ontvoering van de eerdergenoemde bisschoppen van Aleppo. De Turkse regering zou volgens de onderzoeksjournalisten die in deze uitzending aan het woord zijn weten wie achter deze ontvoering zit, maar het openbaar ministerie geen toestemming gegeven hebben om een gerechtelijk onderzoek naar deze zaak te starten. Volgens de Turkse regering is er namelijk gebrek aan bewijs en betreft het gepleegde misdrijf een Syrische binnenlandse aangelegenheid. Ook komen in deze uitzending illegale wapentransporten via Turkije aan jihadistische groepen in het noorden van Syrië aan de orde waarbij de grenspolitie doelbewust de andere kant op kijkt. Dergelijke voorvallen zijn ons ook gemeld door andere, ook Nederlandse militairen. In zijn brief van 13 januari blijft de minister de Turkse regering echter slechts prijzen om

Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM)

ܐܪܡܝܬܐ ܕܡܢܫܐ ܕܚܝܘܬܐ ܕܡܢܫܐ ܕܚܝܘܬܐ ܕܡܢܫܐ

Vlierstraat 93, 7544 GG Enschede – NL. E-mail: info@aramesebeweging.nl

www.aramesebeweging.nl

de ruimhartige opvang van Syrische vluchtelingen en haar ondersteuning van de Syrische Oppositie Coalitie en wordt, net als in eerdere brieven, volstrekt voorbijgegaan aan de betrokkenheid van de Turkse regering bij andere groepen die in Syrië en in de vluchtelingenkampen op Turks grondgebied actief zijn en waarover ook een overweldigende hoeveelheid getuigenissen bestaan.

Terecht stelt de minister in zijn brief van 13 januari jl. dat de strijd in Syrië feitelijk een onderdeel vormt van een primair geopolitieke machtsstrijd tussen Iran en de Golfstaten op het Arabisch schiereiland dat samenvalt met een sektarische scheidslijn tussen sji'ieten en soennieten. In de passage over de Russische steun aan de regering van Assad en de Russische economische belangen die daarmee gediend zijn, laat de minister echter achterwege dat er naast deze Russische belangen ook Westerse belangen spelen en dat waar Rusland vanwege haar belangen de zijde van Assad en Iran heeft gekozen, het Westen dat eveneens vanwege haar belangen ten aanzien van de oppositie en de Golfstaten doet. Door deze belangen niet te benoemen en te suggereren alsof de Westerse bemoeienissen met het conflict in Syrië enkel voortkomen uit een altruïstische betrokkenheid bij de strijd "om politieke vrijheden en economische kansen", gaat de minister geheel voorbij aan wat er werkelijk gaande is en welke rol de Nederlandse regering daadwerkelijk in dit conflict speelt. Het zijn juist de religieuze en etnische minderheden in Syrië die hiervan het slachtoffer zijn. Door de conflictpartijen enkel te duiden in termen van regering en oppositie ontkent de regering het bestaan van grote delen van de Syrische bevolking die noch voor de ene noch voor de andere partij hebben gekozen en die enkel slachtoffer is van een strijd die vooral in stand wordt gehouden door partijdige bemoeienissen van buitenaf. Een scherp voorbeeld van een dergelijke partijdigheid doet zich in de tweede alinea van de brief van 13 januari al voor waarin de minister wel melding maakt van de 600 mensen die de afgelopen drie weken zijn omgekomen bij bombardementen door het Syrische regeringsleger op Aleppo maar zwijgt over een vergelijkbaar aantal mensen dat de afgelopen week in diezelfde regio is omgekomen in gevechten tussen ISIS en gematigde(r) oppositionele strijders. Het is ook opmerkelijk dat de minister in zijn brief van 13 januari ook geen antwoord geeft op de vraag aan de Kamer om aandacht te besteden aan "het mogelijk verschuiven van politieke steun door verschillende landen van de rebellen naar het Assad-regime". In de brief wordt politieke steun uitsluitend gezien als de onvoorwaardelijke steun aan deze of gene partij en komt de steun of afkeuring van het gedrag van de verschillende partijen bij bepaalde gebeurtenissen niet aan de orde. We roepen via uw Kamer de regering daarom op om te onderkennen dat er twee (of meer) strijdende partijen zijn, regering en daarmee verbonden strijdgroepen en verschillende oppositionele groepen, die zich alle schuldig maken aan ontoelaatbare gewelddaden tegen elkaar en tegen de Syrische bevolking. Dat zij alle internationaal worden ondersteund en dat het een regering die mensenrechten hoog in het vandaal heeft staan past om al deze strijdende en ondersteunende partijen hierop aan te spreken en daarin geen onderscheid te maken tussen bondgenoten en niet-bondgenoten. Alleen vanuit een dergelijke, niet-partijdige positie kan gewerkt worden aan een vreedzame oplossing van het veel te langdurige conflict dat zich over de hoofden van de Syrische bevolking voltrekt dat daar part noch deel aan heeft of wil hebben, zoals de Aramese christenen in Syrië die in toenemende mate slachtoffer worden en die zich in toenemende mate zorgen maken over hun toekomst in Syrië.

Met vriendelijke groet,

Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM)

התנועה הארמית למען זכויות האדם,

Vlierstraat 93, 7544 GG Enschede – NL. E-mail: info@aramesebeweging.nl

www.aramesebeweging.nl

Aziz Beth Aho – Voorzitter Aramese Beweging voor Mensenrechten